

MEDIARECHT

AAK20127026

A.W. Hins

Regelgeving en beleid

Aan de wettelijke taken van de Stichting Radio Nederland Wereldomroep is een einde gekomen. Op 17 juli 2012 verscheen de wet in het Staatsblad die de desbetreffende bepalingen uit de Mediawet heeft geschrapt. Deze wijzigingswet bevat nog twee elementen. Er wordt een bezuiniging opgelegd aan de landelijke publieke omroep en er komt een wettelijke verplichting voor de stichting NPO haar programmagegevens tegen een marktconforme vergoeding beschikbaar te stellen aan derden, zoals commerciële uitgevers (zie *KwartaalSignaal* 123, p. 6949). De meeste bepalingen zullen in werking treden op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Voor de artikelen inzake de programmagegevens is de datum van inwerkingtreding echter in de wet zelf vastgelegd: 1 januari 2013. Sommige fracties in de Eerste Kamer hadden hier twijfels over. Men vroeg zich af of een verplichte betaling voor het verkrijgen van programmagegevens niet in strijd is met het EU-recht, dat grenzen stelt aan de auteursrechtelijke bescherming van geschriften zonder een eigen of persoonlijk karakter. Minister Van Bijsterveldt van OCW achtte het risico van strijd met het EU-recht gering, maar zegde toe advies te zullen inwinnen bij de Commissie Auteursrecht. Zo nodig zou een reparatiewet moeten volgen (*Handelingen I*, 19 juni 2012, p. 27-31 en 68-75; idem 26 juni 2012, p. 21, *Stb.* 2012, 319).

In het vorige nummer werd melding gemaakt van Kamervragen over het maken van televisieopnamen in het VU medisch centrum door de producent Eyeworks (*KwartaalSignaal* 123, p. 6949). De vragenstellers vonden dat de privacy van patiënten was geschonden, omdat zij in hun noodsituatie niet in staat zouden zijn geweest weloverwogen toestemming te geven. Op 7 juni 2012 heeft de Tweede Kamer over deze affaire gedebatteerd met de minister van VWS, mevrouw Schippers. Kamerlid Leijten (SP) diende drie moties in. De moties verzochten de regering het filmen van patiënten bij spoedeisende eerste hulp voortaan onmogelijk te maken, te bevorderen dat de VU geen schadevergoeding hoeft te betalen aan Eyeworks en ervoor te zorgen dat gemaakte filmopnamen worden vernietigd. Hoewel de minister de moties ontraadde, nam de Tweede Kamer ze op 12 juni 2012 alle drie aan. Bij brief van 4 juli 2012 liet de minister van VWS weten wat zij zal doen. Strekking van de brief was dat de minister zich niet wil bemoeien met het strafrechtelijke onderzoek door het OM

en met de contractuele afspraken tussen de VU en de televisieproducent (*Handelingen II*, 7 juni 2012, p. 40-51 en 12 juni 2012, p. 26; *Kamerstukken II*, 2011/12, 32 299, nr. 12, 13, 14 en 16).

Hoewel het Commissariaat voor de Media als zelfstandig bestuursorgaan niet ondergeschikt is aan de minister van OCW, komt het regelmatig voor dat de Tweede Kamer met de minister discussieert over zaken die onder de bevoegdheid van het Commissariaat vallen. Na een brief van de minister van 6 maart 2012 over de mogelijkheden tot samenwerking van publieke media-instellingen en private bedrijven (*KwartaalSignaal* 123, p. 6949) stelde de vaste Kamercommissie een aantal vragen aan de minister, die zij op 1 juni 2012 beantwoordde (*Kamerstukken II*, 2011/12, 32 827 nr. 33). Op 2 juli 2012 verscheen een beleidsbrief van het Commissariaat over dit onderwerp (*Stcrt.* 2012, nr. 13829).

De plenaire Tweede Kamer sprak op 28 juni 2012 over het persbeleid en de lokale publieke omroep. Er werd onder meer een motie-Van Dam (PvdA) ingediend, die de regering verzocht het fuseren van lokale omroepen in aan elkaar grenzende gemeenten te ondersteunen (*Kamerstukken II*, 2011/12, 32 827, nr. 39). De motie is op 3 juli 2012 aangenomen. Dezelfde dag verscheen een beleidsregel van het Commissariaat voor de Media die de voorwaarden omschrijft waaronder een lokale publieke media-instelling programma-aanbod kan verzorgen dat bestemd is voor meer dan één gemeente (*Stcrt.* 2012, nr. 14392).

Rechtspraak

In artikel 6.13 van de Mediawet is geregeld dat kabel-televisie-exploitanten tenminste 15 televisiezenders en 25 radiozenders moeten doorgeven. Artikel 6.14, tweede lid, geeft het Commissariaat de bevoegdheid ontheffing te verlenen van deze verplichting. Wat betreft de samenstelling van het wettelijke basispakket brengt een door de gemeenteraad ingestelde ‘programmaraad’ een zwaarwegend advies uit. Volgt de exploitant dat advies zonder geldige redenen niet op, dan kan het Commissariaat voor de Media een boete opleggen. Voor een kabelexploitant aan wie de genoemde ontheffing is verleend geldt dit echter niet, zo volgt uit artikel 6.22. In een geschil tussen de kabelexploitant Ziggo en het Commissariaat voor de Media rezen nu twee vragen. Is het Commissariaat bevoegd een ontheffing te verlenen aan een kabelexploitant die af wil van de bemoeienis door de programmaraad, maar niet van plan is minder dan het minimumaantal zenders door te geven? En mag een kabelexploitant afwijken van het advies van een programmaraad, wanneer dit geen enkele commerciële zender voorstelt?

De vraag inzake de ontheffingsbevoegdheid beantwoordde de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ontkennend. De ondubbelzinnige tekst van de Mediawet is belangrijker dan argumenten die ontleend zouden kunnen worden aan de wetsgeschiedenis. Over de kwaliteit van

het advies van de programmaraad oordeelde de Afdeling dat deze in casu voldoende was. De programmaraad mocht er rekening mee houden dat de kabelexploitant had aangekondigd meer dan het minimale aantal zenders door te geven, zodat in het grotere pakket alsnog ruimte zou bestaan voor commerciële aanbieders (ABRvS 11 april 2012, LJN: BW1610, *Ziggo vs Commissariaat voor de Media*).

In een oude aflevering van deze kroniek werd vermeld dat de Tweede Kamer op 1 juli 2009 debatteerde met de toenmalige minister van OCW over het televisieprogramma ‘Bibaboerderij’ van de TROS. De omroepvereniging hoefde voor de productie van dit dagelijkse kinderprogramma praktisch niets te betalen, omdat dit bekostigd werd door een supermarktketen die de personages uit de serie gebruikte in haar reclameacties (*Katern* 113, p. 6351). Was dit in strijd met het sponsorverbod, neergelegd in artikel 52a (oud) van de Mediawet en met het verbod van dienstbaarheid aan het maken van winst door derden, neergelegd in artikel 55 (oud) van de Mediawet? Volgens het Commissariaat voor de Media waren beide bepalingen, die nu terug te vinden zijn als artikel 2.106, respectievelijk artikel 2.141 van de Mediawet, overtreden. Het legde voor elk van de twee overtredingen de maximale boete op van € 135.000. Uiteindelijk heeft de Afdeling bestuurspraak beslist dat alleen sprake was van een overtreding van artikel 55 (oud) Mediawet. De boete voor die ene overtreding werd bovendien verlaagd tot € 100.000 (ABRvS 27 juni 2012, LJN: 9561, *TROS vs Commissariaat voor de Media*).

Vermeldenswaard is ten slotte een uitspraak van de Amsterdamse voorzieningenrechter over het publiceren van programmegegevens van publieke en commerciële omroepen door De Telegraaf. Anders dan De Telegraaf had gewild, was de rechter niet bereid vooruit te lopen op de hierboven besproken wijziging van de Mediawet (*Stb.* 2012, 319). Ook wilde zij de bestaande wet niet conform de EU-Databankenrichtlijn uitleggen. Dit zou namelijk leiden tot een interpretatie contra legem (Vzr. Rb. Amsterdam 13 juni 2012, LJN: BW8334, *NPO e.a. vs Telegraaf Media Groep e.a.*).

Literatuur

- Aernout Nieuwenhuis, ‘Vrijheid van meningsuiting en homofobe uitlatingen: rechtsvergelijkende bevindingen’, *Mediaforum* 2012-5, p. 154-161;
- Esther Janssen & Aernout Nieuwenhuis, ‘De verhouding tussen vrijheid van meningsuiting en discriminatie in het Wilders-proces. En erna? Een analyse van het “proces van de eeuw”’, *NTM/NJCM-Bull.* 2012-2, p. 177-207;
- N. Rozemond, ‘Het Wildersvonnis vanuit strafrechtelijk perspectief’, *Ars Aequi* 2012-4, p. 286-289 (☞ AA20120286);
- R.J.B. Schutgens, ‘Het Wildersvonnis vanuit staatsrechtelijk perspectief’, *Ars Aequi* 2012-4, p. 290-294 (☞ AA20120290);